

# GURE EGUNEROKO BEHARRA

## (Gizonaren izaerazko ipui zaharra)

Afrikatik etorririkako gizona, Afrikara joan gabeko gizona, bertan geunden haek eta hirurak, bazkaldurik eta kafe kopak edanik, Montekristoren ke urrintsua dastatzen genuelarik. Arbola ondoko txakolin etxean, ederki bazkaltzen zen, baina kafea oso txarra zen, denpora haretan. Orain eztakit, Flaudiobrigara baitadukat eguneroko beharra.

Afrikara joan gabeko gizonak kontua eskatu zuen, eta nik faltrikatik maindire ferde bat atera nuen.

—Pobre jaioa —esan nuen—, damu dut. Aberatsa banintz, banku paper eder honekin emanen nioke su zigarro honi.

—Baina nola etzaren —erantzun zitzaidan—, zigarro eder hori ahoan dadukazularik ere, lanera alztatu behar zara, berehala.

—Bai, hala egia. Gogorra da eguneroko beharra. Hau da gizonaren izaerak merezitu duen nekerik gogorrena.

—Bi gizon klase daude lege horretatik libre: aberatsak eta zoroak.

—Aberatsaren beharra ezta egunerokoa, ordu orokoa da, momentu orokoa. Naikoa lan eta buruaren hauste daduka haren dirua konta eta gordetzearekin. Gauak itzarrik ematen ditu lapurren bildur.

—Eta zoroak?

—Bai. Zoroak.

—Hoek apartekoak dira.

—Eztira apartekoak. Eguneroko beharraren legearen azpian daude hoek ere. Notizia zehatza dadukat horren gainean, aurren eskukoa.

—Baina nola da hori posible?

—Ipui bat kontatuko dizuet, Bermion gertaturikakoa.

—Ipuia ala egia?

—Benetako pasadizoa. Labur da, eta zuek ez aspertzeagatik, kontua ekarten duten artean kontatuko dizuet, hitz bitan.

Bermion sartu zuten behin gizon zoro bat; Bizkaiko banku etxean egon zen leihatila baten atzean berrogei urte enplegatu, eta horregatik ezgen inor harritu burutik egin zitzaionean, arrazoia galdu zuenean.

Urrikariak etzuen ahaidetik, bakarrik zegoen munduan, familiarikan gabe. Beraz, Diputazioak bere kostura eta gastura onartu zuen Seinorioko zora etxean, damu haundiarekin. Egia da etzitzaiola oso kario urrikaria gobernuari ateratzen, oso jatun eta edatun txarra baitzen, eta ogi pizka busti birekin ematen zitzaion mantenua.

Behin karta joko bat eman zioten, liberti zedin. Harekin etzuen inork jokatu nahi, oso hasarreorra baitzen, oso samingarria, eta karta txarrak ematen zitzaizkionean, beti esaten zuen tranpak egiten zizkiotela, eta karta onak ematen zitzaizkionean, ongi jokatzea zorte ona omen dela. Beraz, urrikariak, bakarrik jokatzen zuen.

Aurren aldi batean, harentzat bakarrik jokatze hura, denpora dohainik eta urrikari emate bat zen, burua arintzeko modu trankil bat. Baina gero, denporarekin batean, gauza beharrezkoa zen, zer egin derrigorra, premia bizia. Eguneroko, joko bat atera behar zuen.

Joko moeta bat baizik etzekien, baina hura ateratzen oso trebea zen. Kartak ongi ala txarki emanak zeudenik, laster zekien. Eta txarki emanak bazeuden, berehala nahastutzen zituen berriz. Honela, aguro ateratzen zuen jokoa. Eta etzen mahaitik jaikitzen, jokoa ongi atera arte. Zorte oso txarra edukitzen bazuen, bazkal ostean segitzen zuen.

Bere jokoaren fortuna biribiltzeko, ohitura hartu zuen, bigarren joko bat egiten. Joko honen ateratzean, etzuen zorteak parterik hartzen. Lehen jokoa atera ondoan, kartak bere ordenamentu naturalean geratzen ziren, bateko urrearekin hasirik eta errege bastoarekin buka. Aurren karta eta azkena biltzen zituen, eta mahai gainean ininitzen zituen biak; eskuan geratzen zitzaizkionekin beste hainbeste egiten zuen, eskuan kartarik geratzen etzitzaion arte, eta hau berrogei eta hamazortzi bider egin ondoren, kartak lehengo ordenamentura bihurtzen ziren, berez.

Hau zen haren eguneroko beharra, zoro baten beharra, behar eroa, bai, hura bete gabe inoiz gautzen etzitzaiona. Baina behin...

Behin, bigarren jokoa egiten zuenean, mahai gainean hi karta imini beharrean, hiru imini zituen. Karta oso zaharrak ziren, eta sano koipeztaturik zeuden. Beraz, bi karta hartu zituen azpitik, goikoa-ekin biltzeko. Hau birritan gertatu zitzaion, eta hura etzen konturatu, azkenean karta pare bat gelditu zitzaiolako eskuati. Berrogei

bider (behar zirenak baino bi bider gehiago), nahastu zituen kartak, baina hauk etziren lehengo ordenamentuan jarri. Etzuen konprenitu, baina pentsatu zuen gehiago bider behar zirela haretan, ordurarte haiekin naikoa eta aski izan zela, baina haretan, noski, gehiago behar zirela. Gaua egin zitzaion, eta kartak etziren ordenamentuan jarri. Asko tristatu zen, eguneroko beharra bete etzuelako, baina pentsatu zuen biharamunean irabaziko zuela egun haretan galdurikako zer egina. Eta biharamun osoan bere teman jarraiki zuen, biharamunean eta hurraneko hilabete osoan, baina kartak etzitzaizkion ordenamentuan jarri, geroago eta nahastutzenago zitzaizkion. Harek etzekien, Josafateko zelaian ere harekin segituko zuela, behin eginikako hutsa etzela erremediatzen kontu berriak ateratzen ezpadira. Pentsatu zuen beharra etzuela bete, eta...

Eta etzedukala bizitzeko zuzenik. Beraz, bere gerriarekin urkatu zen habe batetik...

Bazkaria pagatu nuen, Nire ipuia akabaturik zegoen, eta Dauphinean abiatu ginen Elorrietatik. Zorrotzaurrera heldu ginenean, Gineako arbolak ikusi ondoren, esan zuen Afrikatik etorririkako gizonak:

—Eta? Gizon guztiak ez al gara zororik egonen?

GABRIEL ARESTI.

